HE 37/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Etelä-Konneveden kansallispuistosta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Etelä-Konneveden kansallispuistosta. Konneveden ja Rautalammin kunnissa sijaitseville valtiolle suojelutarkoituksiin hankituille alueille perustettaisiin kansallispuisto. Kansallispuiston perustamisella suojeltaisiin Rautalammin reitin keskusjärven Konneveden monimuotoista ranta-, saaristo- ja metsäluontoa sekä kalliomuodostumia ja reittivesistömaisemaa. Lähes kaikki kansallispuistoon ehdotettavat alueet kuuluvat Natura 2000 -verkostoon ja pääosiltaan valtakunnalliseen rantojensuojeluohjelmaan. Alueella on valtakunnallisesti arvokkaita vanhoja metsiä ja kallioalueita sekä lehtoja. Puiston perustamisella toteutettaisiin kansallisten suojelutavoitteiden ohella myös Natura 2000 -alueiden suojelutavoitteita vastaavat suojelutoimenpiteet kyseisen alueen osalta.

Toteuttamalla valtion alueiden suojelu kansallispuistona lisättäisiin alueen yleistä tunnettavuutta ja edistettäisiin välillisesti matkailuelinkeinon kehittämismahdollisuuksia alueen kunnissa.

Perustettavaksi ehdotettavaan kansallispuistoon kuuluisi noin 1 544 hehtaaria valtion omistamia maa-alueita.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila ja esityksen tavoitteet

1.1 Etelä-Konneveden alueen merkitys kansallispuistoverkostossa

Suomessa on tällä hetkellä 37 kansallispuistoa. Pohjois-Suomessa kansallispuistoja on vain kahdeksan, mutta ne ovat pinta-alaltaan laajoja. Eteläisessä Suomessa kansallispuistoja on 29, mutta pinta-alaltaan ne ovat pohjoisia selvästi pienempiä.

Pohjois-Savon maakunnassa on yksi kansallispuisto, Tiilikkajärven kansallispuisto Pohjois-Savon ja Kainuun maakuntien rajalla. Etenkin Pohjois-Savon maakunnalle tyypillinen järviluonto ja sille ominainen jyrkkäpiirteinen kalliomaasto ovat heikosti edustettuna kansallispuistoverkostossa. Etelä-Konneveden kansallispuistosta valtaosa sijoittuisi Pohjois-Savon vuorimaalle. Osa alueesta on Keski-Suomen maakunnassa.

Etelä-Konneveden kansallispuiston perustamisella saatettaisiin pysyvän suojelun ja pitkäjänteisen hoidon piiriin verrattain eheänä ja rakentamattomana – paikoin jopa erämaisena - säilynyt osa säännöstelemättömän reittiveden keskusjärven luonnosta. Puiston alueella keskisuomalainen leppeä saaristo- ja vesistömaisema vaihtuu vanhojen luonnonmetsien ja hikevien lehtojen kirjomaksi pohjoissavolaiseksi vuorimaaksi. Ensisijaisena tavoitteena on alueen luonnonarvojen ja ekologisten toimintojen turvaaminen sekä luonnon- ja kulttuurimaisemien säilyttäminen yh-

tenäisinä ja maisemaltaan häiriöttöminä. Kansallispuiston suunnittelujärjestelmä tarjoaa yhdessä ympäröivien alueiden maankäytön suunnittelun ja jo olevan palveluverkoston kanssa hyvät puitteet kasvavien virkistyskäyttöpaineiden ohjaamiselle kulutusta parhaiten kestäville alueille sekä matkailun kehittämiselle.

1.2 Rajaus, ominaispiirteet ja perustamisedellytysten täyttyminen

Perustettavaksi ehdotettava kansallispuisto sijoittuisi Konneveden ja Rautalammin kuntien sekä Keski-Suomen ja Pohjois-Savon maakuntien alueelle. Pääosa puiston manneralueista olisi Rautalammen puoleisessa osassa. Konneveden kunnan puoleinen osa käsittää pääosin saaria. Kansallispuistoon kuuluisi noin 1 544 hehtaaria valtion omistamia maa-alueita. Siihen ei kuuluisi lainkaan vesialueita. Etelä-Konneveden alueella on 77 perustettua yksityistä luonnonsuojelualuetta, joiden pinta-ala on 1 144 hehtaaria. Ne eivät kuuluisi perustettavaan kansallispuistoon.

Alueelle on ominaista jyrkkäpiirteinen pinnanmuodostus, jossa karut ja jyrkänteiset kalliot, rehevät rinnemetsät, jättihaapoja kasvavat vanhat luonnonmetsät sekä jopa lehmusta kasvavat lehdot vaihtelevat. Jyrkänteillä on myös luolamuodostumia. Monimuotoisuutta lisää kallioperän paikoittainen ultraemäksisyys. Alueen lajisto on monipuolista, mitä kuvastaa uhanalaisten ja silmälläpidettävien lajien suuri määrä. Alueella esiintyy mm. neljä erityisesti suojeltavaa lahopuuhyönteistä: jalavan lahokärsäkäs *(Cossonus cylindricus)*, karvakukkajäärä *(Pedostrangalia pubescens)*, aarnipuukärpänen *(Xylophagus kowarzi)* ja suomenpuukärpänen *(Xylomya czekanovskii)* sekä 25 muuta valtakunnallisesti uhanalaista lajia. Linnustoon kuuluu sekä laajojen selkävesien lajeja kuten kalasääski *(Pandion haliaetus)*, kuikka *(Gavia arctica)* ja lokkilintukolonioita että vanhojen luonnonmetsien lajeja kuten pikkusieppo *(Ficedula parva)* ja pohjantikka *(Picoides tridactylus)*.

Konneveden-Kalajan-Niinivuoren Natura-alueelta on tavattu luontodirektiivin liitteen II lajeista liito-orva *(Pteromus volans)*, saukko *(Lutra lutra)* ja mustatattiainen *(Oxyporus manerheimii)* sekä luontodirektiivin IV lajeista karhu *(Ursus arctos)* ja ilves *(Lynx lynx)*. Lisäksi alueella esiintyy 28 lintudirektiivin lajia.

Etelä-Konneveden kansallispuisto olisi siten tärkeä lisä kallioalueista, vanhoista luonnonmetsistä, selkäveden saaristosta ja pienistä virtavesistä riippuvaisten luontotyyppien sekä niille ominaisen lajiston suojelussa. Kansallispuisto toisi suojelun piiriin kallioista, niiden koostumuksesta ja niihin muodostuvasta pienilmastosta riippuvaista lajistoa, joka vuonna 2010 julkaistun selvityksen (Suomen lajien uhanalaisuus - Punainen kirja 2010) mukaan on voimakkaasti taantumassa.

Kansallispuistoksi esitettävä Etelä-Konneveden alue täyttää luontoarvojensa perusteella luonnonsuojelulain (1096/1996) 10 §:n 2 momentin yleiset edellytykset.

Perustettavaksi esitettävän kansallispuiston alueet ovat valtion omistuksessa ja puiston pinta-ala on yli tuhat hehtaaria. Alueella on merkitystä yleisenä luonnonnähtävyytenä ja yleisen luonnonharrastuksen kannalta. Alue täyttää siten myös luonnonsuojelulain 11 §:n mukaiset erityiset edellytykset kansallispuiston perustamiseksi.

1.3 Aiemmat suojelupäätökset

Valtaosa Etelä-Konneveden alueesta kuuluu valtakunnalliseen rantojensuojeluohjelmaan (Valtioneuvoston periaatepäätös rantojensuojelusta 20.12.1990). Lähes kaikki alueet sisältyvät Natura 2000 – verkostoon. Konneveden saaret ja ranta-alueet sisältyvät Natura-alueeseen Konnevesi-Kalaja-Niinivuori (*FI0600032)*. Hankaveden puolella sijaitseva Toussunlinna on erillinen Natura-alue (*FI0600061)*. Enonniemessä on kaksi vanhojen metsien suojeluohjelman aluetta: Kalajanvuori ja Kituvuori, jotka on hankittu valtiolle suojelutarkoituksiin vuosina 1995-1996. Kypärin ja Lammassalon saarissa on luonnonmuistomerkkeinä rauhoitetut lehmusryhmät.

Esityksellä toteutettaisiin edellä mainittujen Natura 2000 – verkostoon sisältyvien alueiden suojelutavoitteita vastaava suojelu valtionmaiden osalta luonnonsuojelulain 68 §:n edellyttämällä tavalla. Esityksellä vahvistettaisiin myös mainittujen vanhojen metsien

suojeluohjelman alueiden sekä rantojensuojeluohjelman alueen jo toteutettuja suojelutoimia.

1.4 Alueen kaavoitus

Keski-Suomen ja Pohjois-Savon maakuntakaavavaraukset sekä kuntien yleiskaavat sisältävät eriasteisia, alueeseen kohdistuvia suojelumerkintöjä tai kehittämistavoitteita, jotka tukevat sen suojelua kansallispuistona.

Konneveden- Kalajan-Niinivuoren Natura-alueen luonnonsuojelulailla toteutettava osa on Keski-Suomen maakuntakaavassa osoitettu SL-merkinnällä luonnonsuojelulain nojalla suojelluksi tai suojeltavaksi tarkoitetuksi alueeksi. Keski-Suomen 4. vaihemaakuntakaavassa kansallispuistoksi esitettävä alue on merkitty ”kansallispuistoksi kehitettäväksi alueeksi”.

Pohjois-Savon maakuntakaavassa alue kuuluu Rautalammille ja Suonenjoelle ulottuvaan vyöhykkeeseen, jonka kehittämisessä ja maankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon alueen virkistysmahdollisuudet ja suojelualueverkoston ekologisesti kestävä hyödyntäminen. Etelä-Konneveden virkistys- ja matkailuvyöhykkeelle on annettu kunnille erillinen suunnittelusuositus tehdä yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa yli maakuntarajojen alueen kestäväksi hyödyntämiseksi matkailussa ja virkistyskäytössä.

Etelä-Konneveden suojelukokonaisuus on Pohjois-Savon maakuntakaavassa osoitettu eriasteiseen suojeluun merkinnöin S1 ja SL sekä maa- ja metsätalousalueeksi, jolla on ympäristöarvoja MY 1. Kaavaan liittyy myös alueen erityisominaisuutta kuvaava hiljaisen alueen merkintä (hil 1).

Konneveden kunnan Etelä-Konneveden rantayleiskaavassa valtion suojeluun varatut alueet on osoitettu luonnonsuojelualueiksi (SL). Rautalammin kunnan Etelä-Konneveden rantayleiskaavan päivitys on aloitettu vuonna 2012. Kaavan tavoitteissa mainitaan vireillä oleva Enonniemen kansallispuistohanke. Hankaveden – Kalajanjärven ympäristön osayleiskaavassa kansallispuistoksi esitettävä alue on merkitty luonnonsuojelualueeksi (SL).

2 Esityksen vaikutukset

2.1 Taloudelliset vaikutukset

Kansallispuiston perustaminen aiheuttaisi valtiolle jonkin verran lisäkustannuksia, mutta sen arvioidaan kasvavan matkailun myötä lisäävän aluetaloudellista kokonaistuloa kunnissa. Kansallispuiston esittely yleisenä luonnonnähtävyytenä edellyttää opastus-, retkeily- ja muun palveluvarustuksen parantamista. Metsähallitus on arvioinut, että Etelä-Konneveden kansallispuiston kertaluonteiset perustamiskustannukset olisivat noin 130 000 euroa. Kyseinen kustannuserä tulee maksettavaksi myöhemmin, vaikka alueen suojelutoimet toteutettaisiin muulla tavoin kuin perustamalla kansallispuisto. Retkeilyn ja luontomatkailun rakenteiden rakentamisesta sekä opastusviestinnän kehittämisestä aiheutuvat kertaluontoiset investointikustannukset olisivat vähintään 300 000 euroa. Suojelualueen hoidon ja käytön vuotuiset kustannukset olisivat noin 40 000 euroa. Valtiontaloudelle aiheutuvat lisäkustannukset esitetään otettavaksi huomioon hallituksen kehysriihen päätöksen mukaisena, kun eduskunta päättää valtion talousarviosta 2015.

Kansallispuiston perustamisen aluetaloudellisia vaikutuksia on arvioitu muiden samantyyppisten kansallispuistojen aineistojen avulla. Kansallispuistoksi ehdotettavan alueen tämänhetkiseksi kävijämääräksi on arvioitu noin 6 000 käyntiä. Muista vastaavanlaisista kansallispuistoista saadun kokemuksen perusteella kävijämäärän ennakoidaan kansallispuistostatuksen vuoksi kasvavan. Käyntimäärän kaksinkertaistuessa kokonaistulovaikutukset olisivat 150 000-1 100 000 riippuen siitä, millaisia palveluita kävijöille on tarjolla ja miten pitkäksi kävijöiden viipymä alueella muodostuu. Kansallispuiston perustaminen tukisi todennäköisesti myös muun muassa Rautalammin reitin koskien virkistyskalastusta ja siihen liittyvää matkailua sekä yleisötapahtumia.

2.2 Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Valtion luonnonsuojelualueiden hallinta on luonnonsuojelulain mukaan pääsääntöisesti Metsähallituksen tehtävänä. Etelä-Konneveden kansallispuiston alueet ovat jo entuudestaan olleet Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien hallinnassa ja hoidossa. Lakiesityksellä ei siten ole organisatorisia vaikutuksia.

Kansallispuiston edellyttämän hoidon ja käytön suunnittelun sekä sen toteuttamiseen liittyvien toimenpiteiden arvioidaan merkitsevän vuositasolla noin 0,5 henkilötyövuoden lisäpanostusta nykytilanteeseen verrattuna.

2.3 Ympäristövaikutukset

Ehdotettu Etelä-Konneveden kansallispuisto on pääosin suojeltavaksi hankittua aluetta. Kaksi lehmusmetsikköä on Kuopion lääninhallituksen päätöksellä määrätty suojeltavaksi luonnonmuistomerkkeinä (Kuopion lääninhallituksen päätös (N:o 1381 G) vuodelta 1971 ja päätös (N:o 728 Rb) vuodelta 1975. Kansallispuisto ei siten sellaisenaan toisi merkittäviä uusia alueita suojelun piiriin. Kansallispuiston perustamisella olisi kuitenkin tärkeä merkitys seudun huomattavan arvokkaan metsä-, kallio- ja saaristoalueen suojelun ja käytön järjestämisen sekä kehittämisen kannalta. Yhdessä lähiseudun muiden suojelualueiden ja suojeluohjelma-alueiden toteutuksen sekä maankäytön suunnitteluun liittyvien ratkaisujen kanssa kansallispuiston voidaan odottaa turvaavan monimuotoisuuden säilyttämiseen liittyvät tarpeet lisääntyvissä käyttöpaineissa nykytilannetta olennaisesti paremmalla tavalla.

Kansallispuiston perustamisella luodaan puitteet sekä kansallisissa suojeluohjelmissa, Natura 2000 -verkostossa että eriasteisissa kaavoissa asetettujen suojelutavoitteiden toteuttamiselle. Luonnontilaisten alueiden säilyttämisen ohella talouskäytön muuttamien ympäristöjen ennallistamisella ja pitkäjänteisellä hoidolla tulee olemaan tärkeä merkitys. Myös pienialaisten perinneluontotyyppien suojelutason parantamisessa tarvitaan aktiivisia hoitotoimenpiteitä.

2.4 Muut yhteiskunnalliset vaikutukset

Alueen sijainti Kuopion ja Jyväskylän talousalueiden välissä merkitsisi seudullisten virkistys- ja luonnonharrastusmahdollisuuksien parantumista. Sillä tulisi olemaan myönteinen vaikutus myös Jyväskylän yliopiston Konneveden tutkimusaseman toiminnan kehittämiseen. Alueen kunnat pitävät kansallispuiston perustamista tärkeänä matkailun markkinoinnin ja kehittämisen näkökulmasta. Kansallispuiston perustamisella voidaan lisätä alueella jo olevien matkailu-, majoitus- ja muiden palveluiden käyttöastetta ja tukea niissä olevien työpaikkojen säilymistä. Kansallispuistoa kestävästi hyödyntävällä yritystoiminnalla voidaan myös luoda uusia työtilaisuuksia.

Kansallispuiston perustamisella olisi vaikutusta nykyiseen metsästyskäytäntöön. Metsästys loppuisi alueella kansallispuiston perustamisen myötä. Hirvenajo metsästyksen yhteydessä olisi kuitenkin mahdollista. Kansallispuistoksi esitettävällä alueella metsästää kymmenkunta metsästysseuraa, joissa metsästysoikeutta käyttää noin 300 metsästäjää. Mikään metsästysseuroista ei kuitenkaan ole täysin riippuvainen valtionmaiden metsästyskäytöstä. Nipurin Erän hirvialueista valtionmaat muodostavat noin 40 %. Nykyiset vuokrasopimukset ovat voimassa toistaiseksi.

Niihin on kirjattu irtisanomisehdoksi suojelustatuksen muutos, jolloin kansallispuiston perustamisen vaikutuksiin on ollut mahdollisuus ennakolta varautua. Kansallispuiston alue voidaan edelleen ajoalueena lukea mukaan pinta-alaan, jonka perusteella hirvien vuotuisista kaatokiintiöistä päätetään. Metsästysseurojen vuokrasopimukset irtisanottaisiin ja ne voitaisiin uusia seurojen niin halutessa luonnonsuojelulain mukaisesti hirvenajoalueiksi.

Kansallispuistossa tulee sovellettavaksi luonnonsuojelulain (1096/1996) 15 §. Sen mukaisesti Metsähallituksen luvalla voidaan vähentää vierasperäisten sekä, jos laji on tullut liian runsaslukuiseksi, muidenkin kasvi- ja eläinlajien yksilöiden lukumäärää sekä poistaa sellaisen pyyntiluvanvaraisen riista-

eläinlajien yksilöitä, jotka suojelualueen ulkopuolella aiheuttavat ilmeisen uhan ihmisen turvallisuudelle tai omaisuudelle aiheutuvasta merkittävästä taloudellisesta vahingosta.

Mikäli tarvetta eläinten poistamiseen mainitun luonnonsuojelulain mukaisin perustein ilmenee, Metsähallitus voi myöntää metsästysseuroille tähän luvan.

3 Asian valmistelu

3.1 Aiemmat selvitykset, ehdotukset ja aloitteet

Valtioneuvosto teki vuonna 1990 periaatepäätöksen rantojensuojeluohjelmasta. Siihen otettiin mukaan 98 järvialuetta, joista yksi oli Konnevesi. Periaatepäätöksen tavoitteeksi asetettiin ohjelmaan kuuluvien rantojen säilyttäminen rakentamattomina ja luonnonsuojelulain mukaisten suojelualueiden perustaminen rannoille. Konneveden rantojen suojelua on sittemmin toteutettu sekä hankkimalla alueita valtiolle suojelualueen myöhempää muodostamista varten että perustamalla yksityismaiden suojelualueita maanomistajien hakemuksesta.

Valtioneuvosto teki vuonna 1998 päätöksen ehdotukseksi Suomen Natura 2000 -verkostoksi, jonka Euroopan unionin komissio hyväksyi vuonna 2005. Ehdotettavaan kansallispuistoon sisältyisivät Konnevesi-Kalaja-Niinivuoren ja Toussunlinnan Natura 2000 -alueet.

Sittemmin alueella on tehty luontokartoituksia sekä laadittu alueen kehittämistä varten hoito- ja käyttösuunnitelma.

Vuonna 2012 ympäristöministeriöön tuli 19 kansallispuistoaloitetta, joiden joukossa oli myös aloite kansallispuiston perustamisesta Enonniemen ja Etelä-Konneveden alueelle. Aloitteentekijöinä olivat mm. Rautalammin ja Konneveden kunnat, Keski-Suomen ja Pohjois-Savon liitot sekä Sisä-Savon luonnonystävät ry. Ympäristöministeriö teki kansallispuistoverkoston kehittämistarpeiden näkökulmasta luonnontieteellisin perustein laajan selvitystyön, jonka perusteella neljä kansallispuistoa valikoitui jatkovalmisteluun. Metsähallitus teki ympäristöministeriön tilauksesta vuonna 2013 lisäselvitykset näiden neljän kansallispuiston perustamisedellytyksistä. Metsähallituksen selvitys Etelä-Konneveden kansallispuiston perustamisedellytyksistä (MH 3473/2013/06.02.03) valmistui 5.12.2013. Selvityksestä annetuissa lausunnoissa on laajalti kannatettu kansallispuiston perustamista.

Keski-Suomen liitto on nimennyt Etelä-Konneveden alueen kehittämisen yhdeksi ympäristön kärkihankkeista vuonna 2014. Pohjois-Savon maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelmassa vuosille 2013 - 2014 Etelä-Konneveden kansallispuiston muodostaminen on puolestaan nimetty yhdeksi maakunnan keskeisistä edunajamisasioista.

Esitys on valmisteltu ympäristöministeriössä siten, että sitä laadittaessa on otettu huomioon Metsähallituksen edellä mainittu selvitys. Myös siitä annetut lausunnot ovat olleet ministeriön käytössä. Esitys perustuu eteläiseltä Konnevedeltä suojelutarkoituksiin hankittuihin valtionmaihin.

Esityksestä on pyydetty lausunnot valtiovarainministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriöltä, Metsähallitukselta, Museovirastolta, Geologian tutkimuskeskukselta, Keski-Suomen ja Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, Pohjois-Savon ja Keski-Suomen liitoilta, Konneveden ja Rautalammin kunnilta, Jyväskylän yliopiston Konneveden tutkimusasemalta, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry:ltä, Etelä-Konneveden ympäristön kehittämishankkeelta, Rautalammin matkailuyrittäjäyhdistykseltä, Törmälän loma- ja kurssikeskus Oy:ltä, Suomen Latu ry:ltä, Suomen luonnonsuojeluliitto ry:ltä, Suomen WWF:ltä ja paikallisilta luonnonsuojelujärjestöiltä, Rautalammin ja Konneveden riistanhoitoyhdistyksiltä, paikallisilta riistakeskuksilta sekä alueella toimivilta metsästysseuroilta.

Pääosa lausunnon antajista kannattaa kansallispuiston perustamista hallituksenesitysluonnoksen mukaisesti. Mikään taho ei vastusta puiston perustamista. Maa- ja metsätalousminsteriöllä, työ- ja elinkeinoministeriöllä ja valtiovarainministeriöllä ei ole huomautettavaa lakiesitysluonnokseen. Valtiovarainministeriö toteaa kuitenkin, että lisäresurssitarpeet tulee käsitellä normaalisti talousarviomenettelyssä ja että uudet tehtävät tulisi hoitaa ensisijaisesti hallinnonalan tai

viraston tehtäviä priorisoiden. Pohjois-Savon liitto, Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä Rautalammin kunta esittävät, että kansallispuisto nimettäisiin siten, että molempien sijaintikuntien nimet näkyisivät puiston nimessä. Maa- ja metsätaloustuottajien Keskusliitto MTK ry, Konneveden Eräpojat ry, Metsänomistajien liitto Järvi-Suomi ry sekä paikalliset riistayhdistykset ja metsästysseurat esittävät, että metsästys alueella sallittaisiin ilman rajoituksia. Siikakosken - Puteron osakaskunta korostaa kalastuksen tarpeiden ja vesialueiden omistajien oikeuksien turvaamista kansallispuistoa toteutettaessa. Metsänomistajien liitto Järvi-Suomi ry toteaa, että kansallispuiston perustamisella ei saisi olla vaikutuksia puiston ulkopuoliseen toimintaan. Alueelle laadittava hoito- ja käyttösuunnitelma toivotaan laadittavan yhteistyössä paikallisten sidosryhmien kanssa.

Lausuntojen perusteella on lakiesityksen 4 §:ään lisätty siirtymäsäännös metsästysvuokrasopimusten osalta. Kansallispuiston nimi on pidetty ennallaan, koska se on puistojen yleisten nimeämisperiaatteiden mukainen ja kuvastaa hyvin sekä puiston luonnetta että sen sijaintia Konneveden järvialueella.

3.2 Kansallispuiston perustamisen jälkeiset toimenpiteet

Kansallispuiston perustamisen jälkeen Metsähallitus hakee Maanmittauslaitokselta toimitusta, jolla puiston alueesta muodostetaan oma suojelualuekiinteistö, joka merkitään kiinteistörekisteriin. Sen jälkeen kansallispuiston rajat merkitään maastoon luonnonsuojelulain edellyttämällä tavalla. Metsähallitus laatii alueelle luonnonsuojelulain 19 § mukaisen hoito- ja käyttösuunnitelman, jonka vahvistaa ympäristöministeriö. Hoito- ja käyttösuunnitelman perusteella Metsähallitus antaa suojelualueelle järjestyssäännön.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

1 §. *Kansallispuiston perustaminen.* Pykälässä säädetään luonnonsuojelulain 11 §:n mukaisen Etelä-Konneveden kansallispuiston perustamisesta ja puiston perustamistarkoituksesta. Pykälän säännös on tavanomainen ja vastaa rakenteeltaan ja sisällöltään muiden Etelä-Suomen kansallispuistojen vastaavia perustamissäännöksiä.

2 §. *Sijainti ja rajat.* Pykälässä säädettäisiin, että kansallispuisto perustetaan eräille valtion omistamille alueille Konneveden ja Rautalammin kunnissa. Kansallispuiston rajat on merkitty esityksen liitteenä olevaan karttaan.

3 §. *Rauhoitussäännökset.* Pykälässä olisi viittaussäännös luonnonsuojelulakiin, jonka kansallispuistoja koskevat rauhoitussäännökset poikkeuksineen tulisivat sellaisinaan sovellettaviksi Etelä-Konneveden kansallispuistossa. Lain 13 §:ssä ovat puiston luonnontilan muuttamiskiellot, 14 §:ssä rauhoitusta koskevat yleiset poikkeukset ja 15 §:ssä luvanvaraiset poikkeukset edellä tarkoitetuista kielloista. Luonnonsuojelulain 14 §:ssä ja 15 §:ssä olevat poronhoitoa ja merenkulun turvalaitteita koskevat kohdat eivät tulisi sovellettaviksi.

Kansallispuistoissa sovellettavien metsästystä koskevien säännösten mukaisesti myös Etelä-Konneveden kansallispuistossa olisi alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen luvalla mahdollista ajaa hirveä metsästyksen yhteydessä, säädellä vierasperäisten eläinlajien kantoja sekä poistaa puiston ulkopuolella vahinkoja tai vaaraa aiheuttavien pyyntiluvanvaraisten riistaeläinten yksilöitä.

4 §. *Voimaantulo.* Pykälän 1 momentissa on tavanomainen voimaantulosäännös.

Metsästysvuokrasopimusten lakkaamiselle olisi tarpeen säätää siirtymäaika niin, että vuokrasopimusten irtisanomiseen ja mahdollisten uusien tekemiseen jäisi riittävästi aikaa. Pykälän 2 momentissa on tätä varten säännös, jonka mukaan lain voimaan tullessa voimassa olevien metsästysvuokrasopimusten mukainen metsästys voisi jatkua rauhoitusmääräysten estämättä 31.1.2015 saakka.

2 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

Etelä-Konneveden kansallispuistosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Kansallispuiston perustaminen

Rautalammin reittiin kuuluvan Konneveden ranta- ja saaristoluonnon eliöstön, kallioperän ja vesistömaiseman suojelemiseksi ja hoitamiseksi sekä yleistä virkistys- ja retkeilykäyttöä ja ympäristötutkimusta varten perustetaan luonnonsuojelulain (1096/1996) mukainen Etelä-Konneveden kansallispuisto.

2 §

Sijainti ja rajat

Etelä-Konneveden kansallispuistoon kuuluu noin 1 544 hehtaaria valtion omistamia maa-alueita, jotka sijaitsevat Konneveden ja Rautalammin kunnissa. Alueen rajat on merkitty punaisella viivalla liitteenä olevaan karttaan.

3 §

Rauhoitussäännökset

Kansallispuistossa kielletyistä toiminnoista säädetään luonnonsuojelulain 13 §:ssä ja rauhoitussäännöksiä koskevista poikkeuksista mainitun lain 14 ja 15 §:ssä.

4 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain voimaantullessa voimassaolevien metsästysvuokrasopimusten mukainen metsästys voi jatkua 3 §:n estämättä tammikuun 31 päivään 2015.

Helsingissä 10 päivänä huhtikuuta 2014

Pääministeri

JYRKI KATAINEN

Ympäristöministeri *Ville Niinistö*

Liite
Muu liite

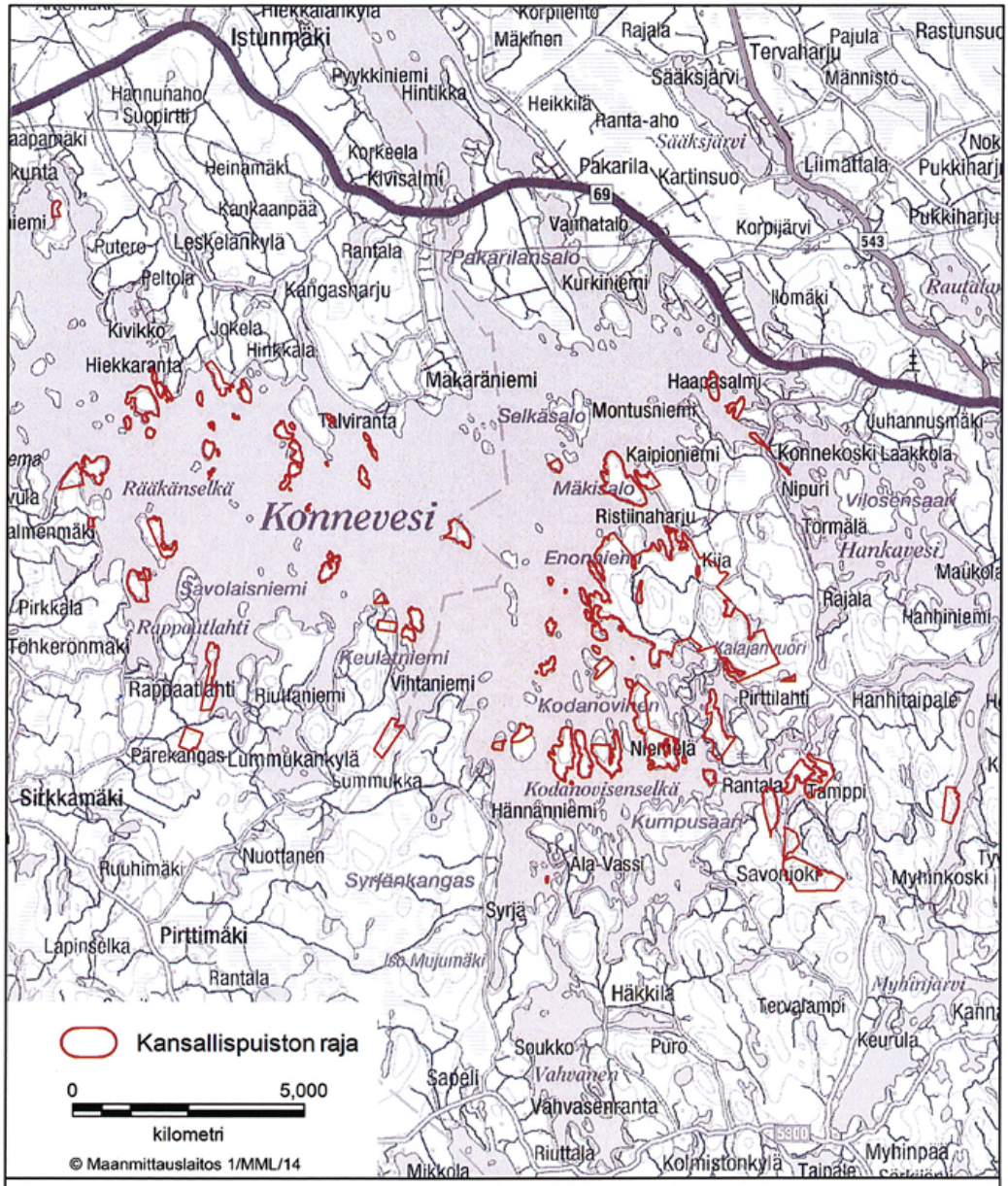

LIITE ETELÄ-KONNEVEDEN KANSALLISPUISTO
Konnevesi, Rautalampi